

- основна мета реконструкції території повинна розглядатися як покращення умов життєдіяльності населення, що потребує у достатній мірі врахування еколого-соціальних факторів;
- проведення реконструкції території не повинно погіршити стан міського середовища та знизити цінність території;
- повинен враховуватися фактор збереження культурно-історичних вигляд міських територій.

Таким чином, можна зазначити, що будівництво і подальша експлуатація об'єктів на територіях, що реконструюються багато в чому залежать від існуючих міських умов і, в свою чергу, справляють істотний еколого-економічний вплив на навколишнє середовище.

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ДИНАМІКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЙ

С.І. ПЛОТНИЦЬКА, канд. екон. наук

Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12

E-mail: LankaS@i.ua

Стабільний соціально-економічний розвиток держави залежить від ефективності стратегічних управлінських рішень, які визначають спрямованість реалізації економічного потенціалу на всіх рівнях його формування. Високий рівень фрагментарності економічного простору, посилення процесів дивергенції регіонів за рівнем економічного розвитку та якістю життя населення призвели до появи депресивних територій. Виникнення й існування депресивних територій сформувало системні диспропорції, що становить загрозу енергетичній, соціальній, продовольчій та фінансовій безпеці держави. Таким чином, передбачення переходу території до складу депресивних, вимагає створення нових системних підходів до управління, які мають враховувати закономірності перебігу запланованих подій та настання непередбачуваних явищ.

Згідно з основними положеннями теорії конкуренції, трудові ресурси спрямовуються у ті місця, де населення має вищі доходи. Варто зазначити, що ідея про взаємозв'язок між чисельністю населення та рівнем розвитку соціально-економічних систем була сформована ще в античні часи і набула завершеного вигляду у роботах засновника демографічної науки Т. Мальтуса. У подальшому наукові дослідження циклічності розвитку систем на основі аналізу демографічних процесів сформувались як окремий напрямок, який отримав назву мальтузіанства.

Основними соціально-економічними показниками, згідно з мальтузіанським підходом, є чисельність населення, а також природний та міграційний приріст населення. Так, згідно з даними офіційної статистики «левова частка» збільшення чисельності населення у найбільш привабливі регіони України забезпечувалась саме міграційним приростом, значення якого у декілька разів перевищувало природній.

Наступним соціально-економічним параметром є показник зайнятості населення, який відображає характер розвитку економіки території, і водночас, є критерієм її успішності. Явище циклічного безробіття або зайнятості не було притаманним соціально-економічній системі Радянської України. З початком трансформаційного періоду в економіці України спостерігались явища прихованого, а потім і явного безробіття. В депресивних регіонах рівень безробіття цілком закономірно вищий за середній по країні, причому порівняно з відносно благополучними регіонами майже вдвічі. Так, за методологією МОП, в 2011 році частка безробітних у Рівненській області становила 10,4%, у Чернігівській – 10,4%, Житомирській – 10 %, Волинській – 8,3%. Для порівняння: у Києві – 6,7%, у Криму, на Дніпропетровщині, Луганщині, Одещині та Харківщині – менше ніж 8%. В середньому по Україні цей показник складає 7,9%. Ще більшою є різниця в навантаженні зареєстрованих безробітних на вакантне місце.

Найвище навантаження на 1 робоче місце в 2011 р. припадає на Черкаську обл. (140 осіб), Вінницьку (47 осіб), Івано-Франківську (39 осіб), Рівненську (29 осіб). В середньому по Україні цей показник становить 8 осіб.

Слід зауважити також, що індикатори якості життя населення мають надзвичайно важливе значення для аналізу процесів економічної активності населення. Серед параметрів, які мають істотний вплив на міграційні процеси можна виділити забезпеченість житлом та рівень розвитку соціальної інфраструктури. Фактором модернізації соціального середовища вважається високий рівень освіченості населення, і водночас він виступає як компонента якості населення.

Підсумовуючи результати застосування категоріального апарату мальтузіанського підходу, зазначимо, що чисельність громадян є відносно сталою величиною і безпосередньо не залежить від економічної активності території. Разом з тим, невирішеність питань працевлаштування, низька якість житлових умов і нерозвиненість соціальної інфраструктури призводить до скорочення чисельності громадян, що є ознакою негативного розвитку території.

Слід також зазначити, що серед складових приросту чисельності громадян на зміну економічних умов найбільш гнучко реагує саме міграційний приріст, при цьому між рівнем розвитку економіки території та міграційним приростом спостерігається пряма залежність.

Таким чином, інтерпретація динаміки соціально-економічних показників виступає важливим інструментом стратегічного планування розвитку територій. Практична цінність полягає в тому, що даний підхід дає змогу

передбачити і адекватно зреагувати на вплив екзогенних та ендеогенних чинників на розвиток території.

ПЛАНУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ В АСПЕКТІ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ МІСТ

В.В. БАГРИЧЕВ, О.І. УГОДНІКОВА

Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

61002 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12

E-mail: lena-ugodnikova@yandex.ru

На сучасному етапі ринкових трансформацій підприємства галузі повинні використовувати максимально ефективно власні потенційні можливості для забезпечення конкурентних переваг. Формування, оцінка, використання та реалізація потенціалу підприємства є одними із ключових питань забезпечення стратегічного розвитку. Потенціал суб'єкта господарювання необхідно розглядати як комплексне, інтегральне поняття. Саме тому у сучасних наукових підходах до стратегічного управління підприємствами визначають потенціал розвитку, який є системним поняттям, що об'єднує такі категорії, як економічний, інтелектуальний та інвестиційний потенціали.

Отже, метою роботи є визначення проблематики формування економічного потенціалу, як одного із ключових елементів потенціалу розвитку підприємства.

Для досягнення мета ставляться ряд завдань:

- узагальнити теоретико-методологічні підходи до визначення поняття економічного потенціалу;
- за результатами проведеного аналізу, сформувані визначення економічного потенціалу;
- визначити проблематику механізмів формування та використання економічного потенціалу у рамках розвитку територій.

Однією із основних характеристик сучасного світу є динамічність змін, що відбуваються у міжнародній системі господарювання. Швидкість цих змін та величина їх впливу на економічну ситуацію постійно зростає. Безперервні зміни вимагають оперативності прийняття управлінських рішень, які будуть не лише реагувати на їх наслідки, але й прогнозувати настання цих змін.

Бурхливий розвиток прогнозування, характерний для всіх розвинутих країн, особливо США і Японії, почався вже у другій половині ХХ століття і був обумовлений необхідністю вдосконалення регулювання на всіх рівнях управління з урахуванням постійної зміни ситуації.

Значна увага економічному прогнозуванню останнім часом приділяється і в Україні, про що свідчить прийнятий Верховною Радою Закон